

Laura Wiggers

Verborgen spel

Artemis & co

PROLOOG

Gegrinnik. Hoor ik mezelf nu grinniken? Ik weet het niet. Maar hij is het in ieder geval niet. Hij ging de kamer uit. Tien minuten geleden, een halfuur, een uur? Ik ben alle besef van tijd kwijt. Maar dat gegiechel. Ja, dat ben ik zelf. De situatie is dan ook tamelijk absurd. Ik lig. Op een groot bed met spijlen. Ik heb een masker over mijn ogen. Het kriebelt een beetje, want ik heb het warm en ik zweet. Ik zou graag het elastiekje verplaatsen waarmee het achter mijn hoofd zit, maar dat kan niet. Mijn handen zijn met handboeien vastgemaakt boven mijn hoofd. Mijn benen zijn gespreid. Vastgebonden aan de spijlen van het bed met zacht rood touw.

‘Wat is dit nou?’ vroeg ik Mark een paar weken geleden lachend. Met een grote grijns op zijn jongensachtige gezicht antwoordde hij: ‘Dat is speciaal bondagetouw, daarmee kan ik je polsen of benen vastbinden, zonder dat het in je armen snijdt.’ Bondagetouw. Ergens schrok ik van zijn uitleg. Maar aan de andere kant schrik ik nergens meer van waar het om Mark gaat. Mark houdt van spannende seks. Opgewonden denk ik terug aan de eerste avond dat hij me liet klaarkomen. Aan de seks die we tot nu toe hebben gehad. Anders, opwindend, grensverleggend.

Tegelijkertijd voel ik twijfel. Is dit wel iets voor mij?

Vind ik vastbinden opwindend? Wil ik seks met meerdere mannen tegelijk? Waar ligt mijn grens? Ik weet het niet meer. Maar wat ik wel weet is dat ik gescheiden ben, en niet meer fulltime een verantwoordelijke moeder hoeft te zijn. Wat kan me gebeuren? Een beetje experimenteren moet kunnen. En experimenteren met Mark is leuk. Hij is ontwapenend en opwindend tegelijk.

Mijn masker kriebelt steeds erger en ik beweeg mijn neus wat heen en weer in de hoop dat het ophoudt. Ineens spits ik mijn oren. Ik hoor stemmen in de andere kamer. Mark, en twee andere mannen volgens mij.

‘Weet je zeker dat je dit wilt?’ vroeg Mark me vanavond nog. ‘Wil je het écht, seks met twee mannen? Je moet het niet voor mij doen, hè?’ Op dat moment wist ik zeker dat ik het wilde, maar nu voel ik me een stuk minder zeker. Het leek me zo lekker om gewoon eens te doen waarover ik altijd al fantaseer. En met Mark heb ik de kans deze ultieme fantasie uit te leven. Maar eng is het wel, helemaal nu het heel erg echt is.

Gelukkig heeft Mark me vanavond al aardig in de stemming gebracht met sushi, te veel mojito’s en subtiele strelingen. Vervolgens nam hij me mee naar zijn speciale kamer en zei: ‘Je bent mooi, en ik beloof je dat je ervan zult genieten.’

‘Blijf je wel in de buurt, Mark?’ vroeg ik nog snel toen ik hem de deur van de kamer open hoorde doen.

‘Zeker, ik ga naar je kijken.’

En hier lig ik dus. Vijf minuten, tien minuten, of langer. Ik voel een vreemde mengeling van schaamte en opgewonden spanning. ‘Ze ligt hier, en ze wil graag lekker verwend worden,’ hoor ik Mark zeggen. En dan hoor ik voetstappen dichterbij komen.

1

Het is zoals het is.

'Ik wil bij je weg.' Hij zei het. De zin waar ik al zo lang bang voor was geweest. Ik kreeg een akelig dof gevoel in mijn buik. Verslagen zakte ik op de bank. Tegenover de man die ik al twintig jaar kende maar die nu in één klap een vreemde voor me was geworden. Hij keek me niet aan. Hij zei het. Met zijn ogen afgewend. Als een geslagen hond. Klootzak. Hij durfde het me niet eens recht in mijn gezicht te zeggen.

'Godverdomme, Tom. Je zit gewoon in een midlife-crisis. Ga er even tussenuit, neem tijd voor jezelf, denk na over je leven. Maar weggaan? Dat kun je niet maken. De kinderen zijn nog zo jong verdomme. Die hebben ons nodig. Dit kun je gewoon echt niet maken!' Ik wist niet hoe dit klonk. Wanhopig. Of boos. Of overtuigend.

We hadden al zoveel gepraat: dat hij zich niet fijn voelde, dat hij twijfelde of dit het wel was, dat hij niet meer zo blij was als vroeger. Maar nooit was er ook maar één gesprek geweest waarin hij dit had geopperd. Die paar klotewoorden. De zin die ik vreesde. Misschien had ik hem niet serieus genoeg genomen. Zijn onvrede en gemopper, zijn geklaag en het feit dat hij steeds vaker nog even een biertje

ging drinken met zijn vrienden. Maaïke stelde me nog gerust. Maaïke, die altijd alles zo goed wist omdat haar kinderen al groter waren.

‘Ach joh, mannen. Ze trekken het gewoon niet, die eerste jaren van het gezinsleven. Kinderen klein, vast ritme, elke dag hetzelfde ritueel, gedoe aan tafel, badje, voorlezen, naar bed brengen, pas beneden komen als het achtuur-journaal net voorbij is en nooit tijd voor jezelf. Mannen kunnen het gewoon niet aan. Maar echt, straks, als de kinderen wat ouder zijn, wordt het allemaal beter, dan heb je weer meer tijd en kijk je samen lachend terug op die eerste jaren.’

Maar ‘samen straks’ komt dus niet meer. Langzaam drong het tot me door. Straks is een grote leegte. Straks is een gescheiden moeder met drie kleine kinderen in een flatje.

‘Tom. Kijk me eens aan,’ zei ik met dichtgeknepen keel. ‘Ik vraag het je nog één keer. Ik weet dat ik het al eerder heb gevraagd, maar nu wil ik een eerlijk antwoord: ben je verliefd op iemand anders? Want dat dat kan gebeuren snap ik wel, daar kunnen we over praten. We kunnen kijken waar het mis is gegaan tussen ons, we kunnen in relatie-therapie. Ik weet dat je hebt gezegd dat je dat niet wilt, maar dan ga ik wel alleen, dat kan ook. Hoewel samen beter zou zijn, dat heeft Frido en Sandra ook geholpen. We kunnen toch samen naar een oplossing zoeken? Echt, verliefd zijn is niet erg, ik denk ook weleens dat ik iemand anders leuk vind, maar na verloop van tijd gaat dat gevoel wel weer over. Ons gezin, dat is toch waar het om draait? Op wie ben je dan verliefd?’

‘Ik heb al gezegd dat er geen ander is. Ik heb er gewoon genoeg van. Ik voel me klote als ik thuis ben, ik doe nooit iets goed en alles moet op jouw manier. We hebben het

hier al heel vaak over gehad en jij verandert toch niet. Ik wil nu gewoon doen wat ik wil. En dat is ergens anders wonen. Ik heb al wat gevonden trouwens, ik kan het komend halfjaar in het huis van Bart en Monique wonen, die gaan naar de Randstad en willen hun oude woning nog een tijdje aanhouden. In die tijd kunnen wij alles regelen met onze scheiding.’ Tom klonk rustig. Niet eens boos. Eng kalm, berekenend, alsof hij deze woorden al heel vaak voor de spiegel had geoeffend. En dat maakte het nog erger. Dit was niet mijn Tom. Dit was een vreemde. Ineens hield ik het niet meer. Ik begon te huilen. ‘Maar ik hou nog wel van jou en ik wil niet scheiden,’ kon ik nog net uitbrengen. Ik hoopte dat Tom naar me toe zou komen, naast me zou komen zitten op de bank en een arm om me heen zou slaan. Maar dat deed hij niet.

‘Mam, mam, ik moet toch naar school?’ Lucas staat naast mijn bed met de wekker in de hand. Geschrokken spring ik op. Shit, hoe laat is het? Bijna acht uur. ‘O ja, sorry, ik heb me verslapen. Kleed je als een speer aan, dan smeer ik de boterhammen. En roep Lara vast. Luna kan wel even blijven liggen, die breng ik wel iets later naar de crèche.’

Verdomme. Langzaam komt het gesprek van gister terug. Tom wil weg. Of beter gezegd: is weg. Hij heeft meteen zijn spullen gepakt. Liet me gewoon zitten huilen op de bank, mompelde nog iets van ‘sorry’ en ‘ik laat snel wat van me horen’ en vertrok toen gewoon. Godver, wat een eikel. En nu? Moet ik het maar uitzoeken hier met de kinderen? Op een of andere manier zit ‘Don’t You Want Me Baby’ van The Human League in mijn hoofd, lekker toepasselijk. Het is verdomme zijn dag. Hij moet de boterhammen smeren en Luna naar de crèche brengen op donderdag en vrijdag. Typisch Tom. Als puntje bij paaltje komt, zijn

de kinderen toch altijd weer mijn verantwoordelijkheid. Heeft hij ineens een belangrijke vergadering, en kan ik het oplossen. Je kunt toch niet zomaar vertrekken? Ik kan nu toch ook niet ineens weglopen omdat ik het vandaag even niet zie zitten? We hebben toch samen drie kinderen die verzorgd moeten worden? Mijn verdriet van gisteravond begint plaats te maken voor een enorme woede. Steeds duiken er brokjes herinneringen op in mijn hoofd aan de keren dat Tom zich er lekker vanaf maakte. Toen Luna moest wennen op de crèche en hij haar de eerste dag pas om vijf uur ophaalde in plaats van om drie uur. Toen Lucas moest afzwemmen en hij net te laat kwam om hem door het gat te zien gaan. Toen, o shit...

Terwijl ik een borstel door mijn weerbarstige haren probeer te halen, zie ik mezelf pas echt goed in de spiegel. Ik heb dikke ogen, de kreukels van de slaap zitten nog in mijn gezicht en mijn rode krullen staan alle kanten op. Snel bind ik mijn haar met een elastiek vast, schiet een legging en een groen tricot jurkje aan en hol naar beneden om brood te smeren. Allemaal chocopasta, besluit ik, dat gaat het snelst. Op de automatische piloot eet ik gehaast een boterham met de kinderen, haal Luna snel uit bed, zet haar in pyjama met een jas erover in de kar en breng Lara en Lucas naar school. Ze vinden het niet gek dat papa er niet is, hij gaat wel vaker vroeg naar zijn werk. Dat dit zijn dag is om samen met hen te ontbijten lijken ze niet eens door te hebben.

Twee uur later zit ik uitgeput op kantoor. Ik moet die opdracht vandaag afmaken, anders raak ik Mindset misschien wel kwijt als klant. Terwijl ik met Photoshop een foto bewerk, komt Eline binnen. Ook dat nog. Ze heeft het altijd meteen door als ik met iets worstel. Eline is tien jaar ouder

dan ik en voor mijn gevoel twintig jaar wijzer. Gepokt en gemazeld door het leven (twee keer gescheiden en nu een ingewikkelde relatie met een getrouwde man) lijkt ze inmiddels een expert op liefdesgebied. Ze is fotografe en aan haar heb ik deze werkplek te danken. Een oud schoolgebouw in de binnenstad van Arnhem dat we inmiddels met twaalf zzp'ers delen.

‘Hé, lekker bezig?’

‘Goedemorgen, ik heb het echt heel druk want ik moet de folder voor Mindset vandaag af hebben,’ mompel ik zonder op te kijken van de Mac.

‘Oké, geen koffie dus, misschien aan ’t eind van de dag een borreltje?’

‘Hm, misschien,’ mompel ik terwijl ik mijn ogen strak op het scherm gericht houd. Gelukkig, Eline loopt door naar haar eigen kamer. Ik sta op en doe de deur van mijn kantoor dicht. Vandaag maar even geen gezellige gesprekken. Ik voel me ontzettend kut maar heb vooral geen zin om erover te praten. Deze klus afmaken, kinderen ophalen, morgen nog even doorpezen en dan weekend. Dan mag ik er pas weer over nadenken. Bedenken hoe ik dit ga oplossen. Misschien valt het ook allemaal wel mee. Is Tom gewoon een beetje overspannen of zit hij in een midlife-crisis en staat hij zondag alweer voor de deur. Hij zal toch niet echt weg willen? Al dat gedoe, en dan ons huis verkopen. In deze tijd? Dat kunnen we wel vergeten, ondanks het geld van zijn ouders hebben we nog altijd een top-hypotheek. En het is ons droomhuis. Jaren twintig, hoge plafonds, prachtige tegels in de gang, een trap met een leuning waar de kinderen perfect af kunnen glijden. Hij zal toch niet ons hele leven zomaar willen opgeven? Ik wou dat ik mijn gedachten kon stoppen, ik moet me nu concentreren op deze foto.

Die zaterdag word ik om vijf uur 's ochtends wakker. Twee dagen hard werken, veel emoties en in mijn eentje de kinderen verzorgen heeft er behoorlijk ingehakt. Maar nu is er geen ontkomen meer aan. Deze situatie. Tom is woensdagavond weggegaan en ik heb niets meer van hem gehoord. Absurd. Ik weet niet eens of hij al in het huis van Bart en Monique zit. Zal ik hem sms'en en zeggen dat hij gewoon weer thuis kan komen als hij wil? Zeggen dat ik op zoek zal gaan naar een goede therapeut en dat we er wel uitkomen? Misschien moet ik eens met Bart gaan praten, horen wat hij ervan vindt. Hij kent Tom al sinds hun studententijd en hij kan me vast zeggen hoe serieus ik dit moet nemen. Ergens neem ik het namelijk helemaal niet serieus. Tom komt gewoon weer terug. Het loopt al een paar jaar een beetje stroef tussen ons, en ik geloof niet dat alles nu opeens heel anders is. Hij moet gewoon even tot zichzelf komen. Misschien moet ik voorstellen dat hij een weekje alleen op vakantie gaat? Maar hij is nooit eerder echt weggegaan. En toen ik hem zo zag zitten woensdag, leek er echt wat veranderd. Hij was zo vastberaden ineens, leek opgelucht over zijn besluit – zou hij toch verliefd zijn op een ander? Heeft hij een affaire met zo'n halfgestoorde patiënt? Meneer de psycholoog, met zijn charmante lichtgrijze slapen, zijn mooie praatjes en zijn fijne divan. Vertel mij wat.

Kom op, Karen, houd op met dat gepieker en draaf niet zo door. Ik draai me nog eens om in mijn lege bed en zie dat het buiten langzaam licht wordt. Wat moet ik nou? Ik voel me klote en alleen. Hoe kom ik deze dag door? Straks opstaan, ontbijten met de kinderen, naar voetbal met Lucas en dan breng ik ze naar mam. Dan heb ik daarna even rust om alles op een rijtje te zetten. Ik ben blij dat ik er gisteren aan heb gedacht mijn moeder te bellen. Ze vindt het altijd

leuk als de kinderen een weekend komen, hoewel ze een beetje verbaasd klonk.

‘Het hele weekend? Leuk hoor, maar is er iets of zo?’ Mam had me wel door, denk ik, ze hoorde vast aan mijn stem dat ik me klote voelde. Maar ze geloofde mijn verklaring wel.

‘Nee nee, er is niets, ik heb gewoon een klus die af moet dit weekend, en Tom is net een paar dagen voor het werk weg en ik zou zo graag even lekker doorwerken. Als ik nou eerst met ze naar voetbal ga, kan ik ze dan daarna brengen?’

‘Ja, natuurlijk, dan zie ik je morgen om één uur. Vergeet je Luna’s knuffel niet, anders kan ze weer niet slapen. En neem voor alle drie wat extra kleren mee, vorige keer hebben ze zo lekker buiten geravot, maar alles was vies. En heb je nog een paar leuke tijdschriften voor me?’

‘Ja mam, komt allemaal goed, ik neem alles mee.’

Ik trek de deken over mijn hoofd en probeer nog een beetje te slapen. Net als ik wegsukkel in een verwarrende droom hoor ik Luna’s lieve stemmetje: ‘Mama, is het al zeven uur?’

Laat even wat van je horen. Dit is niet handig. We hebben drie kinderen voor wie gezorgd moet worden. Zo, die sms is eruit. Licht verwijtend. Neutraler lukt me niet. Ik ben boos en als hij straks voor de deur staat om te zeggen dat het hem spijt en dat hij natuurlijk niet bij ons weg wil, dan zal hij toch even flink door het stof moeten. Zomaar weggaan kan gewoon niet, de eikel. De kinderen zijn bij mijn ouders en ik ben klaar voor deze dag. Er moet gepraat worden. Vrijwel direct komt er een sms terug.

Ik heb tijd voor mezelf nodig. Zit in huis van Bart en Monique en ben op een rijtje aan het zetten wat we moeten regelen. Nu

praten heeft geen zin. Wil je niet nog meer kwetsen. Hoop dat je eruit komt volgende week met kids.

Verbaasd kijk ik naar het scherm van mijn telefoon. Zie ik dit goed? Dit is toch niet te geloven? Niets ‘sorry, het spijt me, ik zie je zo’. Niets over hoe het met mij gaat, ja, behalve dat hij me niet nog meer wil kwetsen. Verdomme. Hij zal het toch niet echt menen? Trillend giet ik melk in de melkopschuimer voor een latte macchiato. Mijn hersenen beginnen op volle toeren te draaien. Hij wil echt scheiden. Hij is al dingen op een rijtje aan het zetten. Hij komt niet terug. Hij wil niet praten. Ik moet zelf maar uitzoeken hoe ik het oplos met de kinderen. Kwaad draai ik zijn nummer. Als hij opneemt met zijn gewone stem – ‘hoi met Tom’ – flip ik helemaal.

‘Waar ben jij in ’s hemelsnaam mee bezig,’ sis ik.

‘Karen, je bent boos,’ zegt hij heel rustig. ‘Dat begrijp ik. Ik wist dat dit zou gebeuren. Maar het moet maar even zo. Ik wil deze scheiding en jij niet, dat is duidelijk. Maar we hebben nu echt genoeg gepraat. We hebben het vaak genoeg nog een kans gegeven, en ik weet dat je je best doet, maar ik zie het gewoon niet meer zitten. Laten we maar even wat afstand nemen en rustig de boel regelen.’

Iets in zijn kalme stem zorgt ervoor dat ik ontplof. ‘Godverdomme, Tom. Je kunt niet zomaar meedelen dat je wilt scheiden en dan weggaan en zeggen dat we elkaar even niet moeten zien en dat jij alles wel regelt. Ik ben er ook nog. En de kinderen. Hoe lang heb je dit al gepland, wanneer heb je met Bart afgesproken dat je in hun huis mocht? Wisten Bart en Monique al eerder dat je hier weg wilde dan ik? Je hebt het gewoon allemaal al uitgedacht, hè?’ Langzaam is mijn stem overgegaan op gegil. ‘Je bent weer helemaal je eigen, oude vertrouwde, egoïstische zelf. Ik dacht dat je was veranderd door de kinderen, dat je je-

zelf en je carrière niet langer op de eerste plaats zette. Jij zou ook veranderen, Tom. Ik heb de afgelopen jaren echt heel veel van je gepikt. Maar dit pik ik dus niet. Als jij bij mij weg wilt, dan donder je maar op en ik hoef je nooit meer te zien. Maar dan zie je je kinderen ook nooit meer. Godver, je bent wel verliefd op iemand anders, hè? Is het zo'n sneu meisje dat met haar burn-outklachten bij je is gekomen? Zo'n streberige twintiger vol passie en levenslust die even wat te hard heeft gewerkt? Zo'n lekker jong ding dat 's avonds niet te moe is om te neuken? Nou?'

'Karen, ik ga nu ophangen. Ik weet genoeg over scheidingen en de emoties die daarbij komen kijken om te begrijpen dat je het een en ander kwijt moet. Maar nu is het van belang dat we even afstand nemen. Denk rustig na over hoe jij dit voor je ziet, hoe we alles zullen regelen met de kinderen tot we definitieve afspraken hebben gemaakt. Ik snap best dat jij niet alles alleen kunt doen nu, maar het lijkt me beter dat wij voorlopig geen contact hebben. Vraag anders of je moeder af en toe kan bijspringen. Praat erover met Maaïke of een andere vriendin van je, oké? Hou je taai,' hoor ik hem nog mompelen voordat de verbinding wordt verbroken.

Verbouwereerd staar ik naar mijn iPhone.

Als het donker wordt, zit ik al uren verdoofd op de bank, de tijd is in een roes voorbijgegaan. Ik voel me vreemd. Verdrietig, angstig, bang, verward. Melancholiek ook. De afgelopen uren heb ik de twintig jaar van Tom en mij samen overdacht. Tom, de aantrekkelijke man die me ooit het gevoel gaf dat ik de knapste, de mooiste en de geilste vrouw was die hij zich voor kon stellen. Tom, mijn maatje, mijn vriendje, de man met wie ik een groot deel van mijn studentenleven in Arnhem heb doorgebracht. Tom, de man

die me na zijn buluitreiking meenam naar Parijs en me in een donker hoekje langs de Seine tegen een muur drukte, tegen me fluisterde dat hij mijn korte rokje zo spannend vond. De man die doodleuk een gat in het kruis van mijn panty trok en me langzaam vingerde en me uiteindelijk heel lang en diep neukte op een goedkope hotelkamer in de Marais. Tom die razendsnel carrière maakte, zich inkochte in een maatschap, een gevierd psycholoog werd, die steeds vaker werd gevraagd een lezing op een of ander congres te houden, die ondanks zijn eigen drukke baan mij stimuleerde extra cursussen te doen en zei dat de illustraties die ik maakte mooi waren. Die fluisterde dat ik zijn tekenmeisje was van de kunstacademie, dat hij het stoer vond dat ik een eigen bedrijf als grafisch ontwerper wist op te bouwen, die zei dat ik zo knap was omdat het me lukte drie kinderen te combineren met een eigen bedrijfje en die...

Godver. Wat is er gebeurd?!

2

Als het je lukt iets te accepteren, er met een afstandje naar te kijken, in plaats van ertegen te vechten of eindeloos oorzaken en verklaringen te zoeken in je hoofd, geeft dat rust.

Als ik maandagochtend wakker word, ben ik doodop van al het gepieker. Mijn moeder belde gisteren dat de kinderen nog graag een nachtje wilden blijven en dat zij ze vanochtend wel naar school kon brengen. Twee dagen heb ik zitten nadenken en het is nog steeds een zootje in mijn hoofd. Ik ben zo moe. Maar ik moet opstaan. De gewone dingen doen. Naar mijn kantoor gaan, Mindset bellen om te horen wat ze van mijn voorstellen vinden. Ideeën uitwerken, schetsen, vanmiddag een presentatie houden bij een mogelijke nieuwe klant. Ik moet doorgaan alsof er niets aan de hand is, terwijl mijn hele leven op z'n kop staat. Als dit echt is wat Tom wil, als dit dus niet zomaar een midlifedingetje is of een overwaaierende verliefdheid maar een heuse beslissing van hem, dan wordt mijn leven dus helemaal nooit meer gewoon. Ik voel gelijk weer een brok in mijn keel bij die gedachte. *Gewoon*. Waarom wil ik toch zo graag gewoon? Vaak genoeg heb ik Tom vervloekt. Met al zijn stomme eigenschappen, dat hij altijd maar werkt, dat

zijn carrière altijd voorgaat, dat hij nooit mij en de kinderen op de eerste plaats zet. Maar nu wil ik dat toch allemaal terug. Want ik wil gewoon een gezin zijn. Niet een gescheiden moeder met drie kinderen van acht, vijf en drie. Als ik moe ben van de kleintjes, me door de dagen met school, crèche, lunchtrommels, sportclubjes en volle wasmanden worstel, denk ik altijd aan later. Later, als de kinderen groter zijn, als we op wintersport gaan en samen in het zonnetje op een terras zitten met een wijntje en de kinderen ons toeroepen: 'We gaan nog één keer omhoog, hoor!'

'Later' is weer tijd voor ons samen, weer eens een weekendje weg met z'n tweeën, 'later' is samen wakker liggen als Lara voor het eerst uitgaat, samen een traan laten als de eerste op kamers gaat. Samen het leven van onze kinderen volgen en daarvan genieten en steeds meer tijd voor elkaar hebben. Gewoon samen oud worden dus. Ik heb altijd gedacht dat dat zou gebeuren. Mijn ouders zijn het perfecte voorbeeld van hoe je samen oud wordt. Ze lijken nog steeds bij vlagen verliefd op elkaar, en mam heeft verteld dat zij ook heus wel moeilijke jaren hebben gehad. En Toms ouders doen het ook best goed: ondanks het feit dat ze vaak kibbelen lijken ze echt nog gelukkig met z'n tweeën. Hoe kan het dan dat wij uit elkaar gaan?

Ik heb zoveel nagedacht het afgelopen weekend dat mijn hoofd tolt. Ik moet er met iemand over praten. Gisteren stond ik op het punt om Maaïke te bellen, maar ik wilde eerst zelf nadenken. Voelen, huilen, puzzelen. Zou er nog een oplossing zijn? Zou Tom over te halen zijn om er nog eens over na te denken? Terwijl ik uit bed stap en naar de badkamer loop om de kraan van de douche open te draaien, hoor ik zijn woorden van zaterdag weer. Hij klonk zo anders. Vastberaden, duidelijk. Alsof hij echt een beslissing heeft genomen. De hete douche doet me goed en

de stralen lijken de harde plekken in mijn nek en schou-
ders los te maken. Als ik heel diep in mijn hart kijk, weet ik
eigenlijk donders goed hoe het zit. Dit komt niet meer
goed. Dit was een andere Tom die praatte. Hij klonk niet
als een man die in paniek iets doet, maar als meneer de
psycholoog. Een man die alles geanalyseerd en afgewogen
heeft en tot een besluit is gekomen. Ik weet hoe hij klinkt
als hij over patiënten praat, als hij het over zijn werk heeft,
als hij op een congres spreekt. Hij is dan vastberaden, ze-
ker van zijn zaak. Ik heb hem altijd een mooie man gevon-
den als hij zo'n houding had. Mijn grote, sterke, stoere ik-
weet-het-allemaal-man.

Hoe vaak ben ik wel niet jaloers geweest op die zelfver-
zekerde uitstraling van hem. Als ik onzeker was over mijn
werk, me afvroeg er nog wel nieuwe opdrachten zouden
komen, of een klant een nieuw voorstel wel zou waarde-
ren. Dan dacht ik aan Tom, hoe zeker die altijd is van zijn
vakkennis, hoe hij ervan overtuigd is dat hij mensen kan
helpen, hoe hij een zaal weet te boeien met een lezing. Die
zelfverzekerde Tom was de man die zei dat hij vond dat
we elkaar even niet moesten spreken en dat ik moest na-
denken over hoe ik alles zou willen regelen. Hij heeft er ge-
woon al een hele tijd over nagedacht en nu een definitieve
beslissing genomen. Dat moet ik onder ogen zien.

Langzaam stap ik onder de douche vandaan en droog
me af. Terwijl ik mijn haar in een handdoek draai en op
mijn hoofd vastzet, probeer ik de opkomende hoofdpijn te
negeren. Ik moet sterk zijn. Er zijn zoveel mensen die gaan
scheid. Die alleen verder moeten. En er is niemand dood
of ernstig ziek. Ik moet bedenken hoe ik verder wil. Ik
moet bedenken hoe ik een nieuw leven ga opbouwen met
de kinderen. Twijfelend sta ik voor de kledingkast. Ik kies
een skinny met een blauw colbertje erop en maak me snel

op in de badkamer. Het is bijna negen uur en om tien uur heb ik een belafsprake met Mindset. Ik zal het toch moeten doen. Verstand op nul. Doorgaan met leven. Vlug smeet ik een cracker en zie dan uit mijn ooghoek de gymtas van Lara staan. O nee, kreun ik, terwijl ik snel mijn koffie naar binnen slok. Ook nog eerst langs school rijden om die af te geven.

Als het eenmaal vijf uur is, zit ik met een nieuw soort energie achter mijn Mac de laatste mails te beantwoorden. Ik verbaas me erover hoe goed ik toneel kan spelen. De hele dag ben ik druk bezig geweest, heb ik opgewekte praatjes tegen klanten gehouden, en ik heb zelfs een nieuwe klant binnengesleept met een goede presentatie. Ik ben trots op mezelf. Fuck you, Tom! Ik kan het heus wel alleen.

Als Eline langsloopt, roep ik haar. ‘Hé Eline, hoe was je dag, ga je weg?’

‘Ja, ik heb vanavond een date met een man die ik via die datingsite heb ontmoet, weet je nog? Die met de zeilboot?’ Lachend loopt ze mijn kamer in en gaat aan de grote houten tafel zitten die dienstdoet als vergader-, werk- en lunchtafel.

‘Ik kan het niet meer bijhouden, hoor. Wat is er dan met de muzikant gebeurd, en met je getrouwde minnaar?’

‘Die laatste kan de boom in, en de muzikant staat even *on hold*. De eerste twee dates waren leuk, maar hij is wel een beetje saai. En toen reageerde deze botenliefhebber op mijn profiel en eigenlijk klinkt hij wel spannend, dus ik heb me laten overhalen tot een wijntje vanavond. Maar wat zie jij er moe uit vandaag. Alles goed? En moet je de kinderen niet ophalen?’

‘Ik heb mijn moeder gevraagd of ze ze vandaag bij de opvang oppikt en dan thuis afzet. Pap komt ook mee en

zij koken voor ons. Maar ik moet wel weg zo. En heel eerlijk gezegd gaat het niet zo goed met me.' Ik kijk naar de grond en voel de tranen opwellen. Mijn euforische stemming lijkt alweer weg te ebben. 'Tom wil scheiden.' Ik zeg het zacht. Want als ik het hardop zeg, is het ineens zo waar.

'Godver. Dat meen je niet. Hé Karen.' Als Eline naar me toe komt en een arm om me heen slaat, barst ik in tranen uit. Snikkend gooi ik het hele verhaal eruit.

'Wat denk je, valt er nog iets te redden of staat zijn besluit vast?' vraagt Eline als ik haar vertel over ons laatste telefoongesprek. Was dat zaterdag? Het lijkt alweer een eeuwigheid geleden.

'Ik geloof niet dat hij dit zomaar in een opwelling heeft bedacht. Zo is hij niet. Hij heeft er duidelijk al een hele tijd over nagedacht en een beslissing genomen.'

'Sorry dat ik het vraag, maar denk je dat-ie een ander heeft?' vraagt Eline fronsend.

'Ik weet het niet, ergens denk ik van wel. Het loopt al lang niet meer lekker tussen ons, alle passie is weg, hij probeert niet eens meer met me te vrijen. Maar hij zegt van niet. Wat denk jij, kan dat, dat een man nooit meer seks wil terwijl er geen ander in het spel is?'

'Tja, ik weet het natuurlijk ook niet. Tom is een aantrekkelijke man en ik denk dat er genoeg vrouwen zijn die hem leuk vinden. Maar hij komt altijd zo rustig en stabiel over. Hij lijkt mij niet het type dat stiekem loopt te rotzooien met een ander. Maar ja, wat weet ik nou van mannen, ik heb al een eeuwigheid geen relatie meer gehad die langer dan een jaar duurde. Ik ben misschien niet de juiste persoon om dat soort dingen aan te vragen. Maar wat klote voor je, Karen. Ik dacht vorige week al dat er iets aan de hand was, maar ik heb er echt geen moment aan gedacht dat Tom bij

je weg zou kunnen gaan. Heb je het hele weekend in je een-tje zitten piekeren?’

‘Ja, ik heb de kinderen zaterdag naar mijn ouders gebracht om alles op een rijtje te kunnen zetten. Ik hoop eigenlijk dat het een bevestiging is, dat hij nadenkt en met Bart praat en dan gewoon weer terugkomt. Dan gaan we in therapie en zo en dan komt het wel weer goed.’

‘Ik hoop het voor je, Karen, maar eerlijk gezegd klinkt het niet alsof hij er nog lang over na wil denken, Tom is niet iemand die zomaar zegt dat hij wil scheiden. Ik heb het zelf al twee keer meegemaakt, dus ik weet er alles van. Maar uiteindelijk moet je het toch accepteren. Je kunt maar het beste proberen zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen, probeer erachter komen of er een ander is. Als hij verliefd is op iemand anders, weet je tenminste waar je aan toe bent. Maar hoe dan ook, je redt je wel, hoor. Jezus, hoe jij je de laatste jaren staande hebt gehouden met de ziekte van je vader en de zorg voor drie kinderen. En dan ook nog een bedrijf hebt opgebouwd! Je kunt altijd bij me terecht, dat weet je, hè. Ik weet hoe eenzaam en wanhopig je je ineens kunt voelen.’

‘Dank je, dat is goed om te weten. Maar ik moet het toch zelf doen, de situatie onder ogen zien. Op dit moment blijf ik me maar afvragen wat ik anders had kunnen doen.’

‘Weet je waar ik veel aan heb gehad toen ik het moeilijk had? Zo’n achtweekse mindfulnessstraining. Ik weet dat jij het maar vaag en zweverig vindt, maar dat is het dus helemaal niet. Mindfulness is heel nuchter en praktisch en het geeft je een andere kijk op het leven. Het draait allemaal om loslaten en accepteren, precies wat je nu nodig hebt.’

‘Ik weet niet of ik al toe ben aan loslaten en accepteren,’ zeg ik terwijl ik mijn tas inpak om naar huis te gaan. ‘En

praten met Tom lukt niet, want hij wil nu niet praten, zegt hij.'

'Hij zal wel moeten, Karen, zomaar weglopen kan ook niet. Stuur hem een mailtje waarin je laat weten dat je wilt afspreken deze week om te horen wat hij van plan is en hoe hij dit allemaal voor zich ziet. Dan gaan we daarna samen plannen maken om te kijken hoe jij hierdoorheen komt, oké?'

'Lief van je.' Ik geef Eline een knuffel en loop naar de kapstok om mijn jas aan te trekken. 'Je hebt gelijk. Ik ga deze week nog met Tom praten en dan weet ik hoe het er tussen ons voor staat. Fijn dat ik even bij je heb mogen uithuilen. Ik moet nu hollen, anders zitten mijn ouders te wachten. Ben je deze week nog hier?'

'Donderdag en vrijdag in ieder geval, en als er iets is, dan bel je me, hè?'

'Doe ik.' Ik zoen in de lucht en loop snel naar buiten. Ik voel me iets beter na het gesprek met Eline en de dag die eigenlijk best succesvol was. Tom is een eikel, en als hij me niet meer wil, begaat hij de grootste fout van zijn leven, denk ik. Hij mag in zijn handen knijpen met mij, en als hij denkt dat hij liever met een ander is, dan zoekt hij het maar uit. Alsof ik nog langer zin heb in een relatie met een workaholic die als puntje bij paaltje komt mij altijd alles laat opknappen. Die zogenaamd modern en eerlijk de taken verdeelt, maar ondertussen mij de helft van de tijd belt om de kinderen alsnog op te halen van de bso en de crèche omdat zijn afspraak uitloopt. Die op de helft van de ouderavonden verstek laat gaan. Zo'n man met een ochtendhumeur die zijn sokken – hoe cliché – altijd laat slingeren, en nooit snapt dat je spullen die op de trap liggen mee moet nemen naar boven. Die na al die jaren nog niet weet dat hij de gft-container op donderdag buiten moet zetten.

Nou, zo'n man wil je wel, klinkt een stemmetje in mijn hoofd. Want ondanks al zijn slechte eigenschappen hou ik van Tom.

Ik sla me wonderwel door het etentje met mijn ouders heen zonder ze verder iets te vertellen over Tom en mij. Dat komt wel als ik zeker weet dat het echt niet meer goed komt, ze zouden zich alleen maar zorgen maken. Dus ik stop de kinderen in bed, drink nog een kop koffie met mijn ouders terwijl ik enthousiast vertel over mijn nieuwe klant en zwaai ze opgewekt uit. Zodra ze weg zijn, klap ik de laptop open.

Aan: Tom Boormans

Onderwerp: is er nog hoop?

Oké, een beetje pathetisch is het wel, maar dan is de vraag maar gelijk duidelijk.

Lieve Tom,

De afgelopen dagen heb ik veel nagedacht, over ons, over hoe het ooit was en hoe het nu is, wat er is misgegaan, en hoe we (samen of alleen) verder moeten. Ik weet best dat het al een tijdje niet goed gaat met ons, maar ik denk dat dat heel normaal is bij een druk leven met kleine kinderen. Zoals ik al zo vaak heb gezegd, denk ik echt dat het een kwestie is van even doorbijten nu, en dan gaat het over een paar jaar weer beter. Blijkbaar heb je geen zin meer om te wachten tot er betere tijden komen. Ik denk dat therapie ons zou kunnen helpen, ik hou nog steeds van je en wil graag een oplossing vinden. Ik hoop dat jij dat ook wilt. Laten we het nog een keer proberen, die twintig jaar samen zomaar weggooiën is zonde. Ergens heb ik het gevoel dat er een ander is. Je zegt van niet, maar waarom zou je anders nu ineens zo'n besluit nemen? Ik

hoop dat je eerlijk tegen me wilt zijn. Zullen we deze week een keertje samen eten? Dan kunnen we praten over hoe het verder moet en of we nog genoeg van elkaar houden om het samen te proberen. Laat alsjeblieft snel wat horen.

Liefs, je tekenmeisje

Oké, ook vrij pathetisch, maar zo noemde hij me altijd in onze studietijd. En hé, in liefde en oorlog is alles geoorloofd, wellicht roept het prettige herinneringen op en realiseert hij zich wat we samen hebben.

Ik ga slapen en zie de volgende ochtend dat er nog geen antwoord is van Tom. Op woensdagmiddag ben ik inmiddels behoorlijk geïrriteerd en ik sta op het punt hem te bellen als er een mailtje binnenkomt. Terwijl ik de voetbalspullen van Lucas bij elkaar graai in de badkamer lees ik op mijn iPhone Toms mail.

Onderwerp: sorry, geen hoop

In mijn maag voel ik meteen een doffe knoop als ik die zin lees. Ik doe de klep van de wc dicht, ga erop zitten en lees vol ongeloof Toms mail.

Lieve Karen,

Dank voor je mail. Ik snap dat dit heel moeilijk voor je is en ik weet dat het niet is wat je wilt. Ik heb echter een besluit genomen en je zult moeten accepteren dat we uit elkaar gaan. Ik wil echt niet langer samen verder. Of ik verliefd ben op een ander doet er niet toe, het voelt gewoon niet meer goed samen, al heel lang niet meer. Dat weet jij ook. Je bent een mooie, sterke vrouw en ik weet

zeker dat je hierdoorheen komt en weer gelukkig zult worden. Ik denk dat samen eten nu geen goed plan is. Jij hoopt dat het weer goed komt, en ik wil niet verzeild raken in een eindeloze discussie over wat er misging en wat we daaraan kunnen doen. Therapie zie ik niet zitten. Ik weet hoe relatietherapie werkt, ik heb zelf genoeg stellen begeleid en als ik de vragen die ik anderen stel aan mezelf voorleg, weet ik dat het over is tussen ons. Dit klinkt hard, maar ik denk dat je op dit moment het meeste baat hebt bij duidelijkheid.

Ik blijf voorlopig hier wonen, en ik ben aan het kijken hoe ik mijn werk zo kan inrichten dat ik ook voor de kinderen kan zorgen. Uiteindelijk wil ik graag co-ouderschap, het lijkt mij goed als de kinderen de ene week bij jou zijn en de andere week bij mij. Misschien wil je hier nog niet over nadenken, maar voorlopig lijkt het me fijn als we om de beurt een week in ons huis zijn, bij de kinderen, en dan een week in het huis van Bart en Monique. Zij vinden dat goed en het zou een handige oplossing zijn voor het komende halfjaar. Ik heb het met mijn werk en de oude oppas van Bart en Monique zo weten te regelen dat ik in de week dat ik bij de kinderen ben mee kan naar de sportclubjes en ze kan ophalen bij de opvang en zo. Dat geeft jou rust en de tijd om je bedrijf op de rit te houden. Ik hoop dat je hiervoor openstaat. Laten we voorlopig even contact houden per mail en eventueel volgende week samen zitten.

Hou je taai,

Tom

Verbijsterd staar ik naar het scherm. Het is dus echt, echt, echt zo. Hij wil scheiden. Hij heeft alles al precies uitgedacht. Hij heeft zelfs al een oppas geregeld om voor de kinderen te zorgen. En nu kan hij ineens wel tijd vrij maken om met ze naar sportclubjes rijden en op tijd bij de opvang

zijn. Hoezo nu wel en toen niet? Wat een gore rotstreek. En hij wil co-ouderschap. Verdomme, hij denkt toch niet dat ik de kinderen een hele week kan missen! Dat betekent de helft van hun en mijn leven. Nee!

‘Mam, we moeten toch weg?’ Lucas komt de trap op.

‘Ja schatje, ik kom.’ Terwijl ik sta te trillen op mijn benen kijk ik in de badkamerspiegel. Ik zie een spierwit gezicht. Verdomme, ik moet door. Geen tijd voor emoties. Het voetbalveld wacht. Ik haal drie keer diep adem, stop mijn iPhone in mijn broekzak en loop naar beneden. Daar sla ik een arm om Lucas heen. ‘Zin in de training?’ vraag ik opgewekt. Lekker joch. Van mij. Denk ik.

Als ik op donderdag weer op kantoor kom, spurt ik de kamer van Eline binnen. Na een hele nacht piekeren en puzzelen voel ik me leeg. Ik baal dat Maaïke net nu op vakantie is, ik wil graag haar advies, maar durf haar niet te bellen in New York. Zij heeft ook de nodige relatieproblemen achter de rug, maar zij en Jeroen zijn dus wel samen in therapie geweest om te kijken hoe ze verder konden. En nu zijn ze eindelijk samen een paar dagen weg. Geen goed moment om te bellen dus. Ik heb mijn frustraties maar even opgekropt, en hoop dat Eline me kan helpen om de warboel in mijn hoofd een beetje te ontwarren.

Na twee uur praten zie ik het leven weer een beetje zitten. Eline heeft misschien wel gelijk. Tom is het niet waard om over te treuren. Hij is een klootzak. Hij zoekt het maar uit. Hij is vast en zeker verliefd op een of andere suffe, hulpeloze cliënt van ’m. Nou, veel geluk dan. Als hij er over een jaar achter komt dat hij met haar ook niet gelukkig wordt en mij terug wil, dan bekijkt hij het maar. Waar ik nu eigenlijk veel meer mee zit is dat hele co-ouderschap. Ik heb het er met Eline over gehad of ik dat kan weigeren. Tom

kan toch leuk op woensdag iets met de kinderen gaan doen, en om het weekend of zo? Ik zie het helemaal niet zitten om de kinderen telkens zo lang te moeten missen. En het is ook niet goed voor ze, ze hebben hun moeder nodig, vind ik. Maar Eline heeft me aan het twifelen gebracht.

‘Ze hebben ook hun vader nodig,’ zei ze. En ja, dat is misschien wel zo. En het is natuurlijk ook heel mooi als je de zorg kunt delen. In de praktijk schijnt het voor veel stellen goed te werken. Ik moet er maar eens rustig over nadenken. Maar bij het idee de kinderen de helft van hun leven niet te zien, begin ik telkens weer te huilen. Eline somde de voordelen op: tijd voor mezelf, voor mijn werk, en misschien ooit voor een nieuwe partner. Ik weet het niet. Wat ik wel weet, is dat ik hard aan de slag zal moeten om nieuwe opdrachtgevers te zoeken. Ik heb de laatste jaren niet fulltime gewerkt, en het is een lastige tijd voor vormgevers. Dus tja, in die zin is co-ouderschap misschien wel een uitkomst.

Het maakte nooit zoveel uit of ik veel of weinig opdrachten had, mijn salaris was gewoon een extraatje, leuk als het er was, maar we konden het net zo goed missen. Nu moet ik wel genoeg gaan verdienen om van rond te komen. Ik wil geen alimentatie van Tom. Ik ben een zelfstandige vrouw en dat zal ik hem laten zien ook. Dat betekent dat ik nu al die opdrachten moet aannemen die ik aanvankelijk heb afgehouden. In de weken dat de kinderen bij Tom zijn ga ik keihard werken en de beste en mooiste dingen maken. En al die dingen doen die Tom nooit wilde. Elke zaterdagochtend Adele keihard aanzetten en meegalmen, alle *Mad Men*-dvd's achter elkaar kijken, zelf een Don Draper zoeken (maar dan eentje die trouw is) en stappen met Eline. Die heeft al beloofd me wegwijs te maken in het single leven, als ik daaraan toe ben.

Zal ik me opgeven voor een cursus mindfulness? Eline heeft er veel aan gehad, en ze zegt dat eigenlijk iedereen zo'n training zou moeten volgen om wat meer rust in zijn leven te vinden. Ze heeft me een boek in mijn handen geduwd: *Mindfulness – een praktische gids om rust te vinden in een hectische wereld*. Dat kan ik wel gebruiken. Ik stop het boek in mijn tas en als ik 's avonds thuis ben en de kinderen slapen, sla ik het open in een poging de drukte in mijn hoofd tot bedaren te brengen. Toen ik de kinderen naar bed bracht, kon ik maar aan één ding denken: een week lang zonder kinderen. En niet één week, om de week, zesentwintig weken per jaar, hun halve leven. Ik wil zelf mijn kinderen naar bed brengen. Iedere avond, mijn hele leven lang. Ik wil mijn kinderen niet missen. Maar kan ik wel alleen voor ze zorgen? Waarom wil hij nou niet in therapie? Wat heb ik verkeerd gedaan? Hoe kan het dat Tom niet meer van me houdt? Had ik beter mijn best moeten doen? Mijn hoofd tolt en op dit moment wil ik alles proberen, dus ik begin maar gewoon te lezen. Het eerste hoofdstuk begint goed. 'Ronddraaien in een kringetje' heet het. Precies wat ik nu al dagen doe.

'Weet je nog, die laatste keer dat je in bed lag te worstelen met je gedachten? Je wilde dolgraag dat je geest tot bedaren kwam, gewoon stil zou zijn, zodat je wat slaap zou krijgen. Maar alles wat je probeerde leek te mislukken.'

Heel herkenbaar, maar wat doe je eraan? Eline had het over loslaten en accepteren, tja, dat zou ik best willen, maar zo simpel is het natuurlijk niet. Ongeduldig blader ik door naar het kopje 'Streven versus accepteren'.

'Bewuste acceptatie betekent niet dat je berust in je lot. Het is een erkenning dat er sprake is van een ervaring, op dit moment – maar in plaats van die ervaring greep op je leven te laten krijgen, geeft mindfulness je de gelegenheid

die ervaring simpelweg en vol compassie te overleven, zonder haar te beoordelen, zonder kritiek, zonder discussie, zonder de onwaarheid aan te tonen.’

Hm, heel concreet klinkt het allemaal niet, maar misschien zit er wel iets in. Even afstand nemen van mijn gedachten. Niet meegaan in de maalstroom van twijfels, zelfverwijt, boosheid (klote-Tom) en alles even laten voor wat het is. Ik schenk een glas wijn in, neem een paar slokken en voel dat ik iets rustiger word. Zou dat door de wijn of door dit boek komen? Ik weet niet of mindfulness wat voor mij is, maar misschien is het toch handig om een cursus te doen, het helpt vast als iemand me een beetje op weg helpt. Eline zei dat dit niet iets is wat je uit een boekje leert en ze verzekerde me dat er heel normale mensen op af komen. En nu ik toch noodgedwongen een heel nieuw leven moet gaan leiden, kan ik het net zo goed grondig aanpakken. Aan mezelf werken, god, wat haat ik die uitdrukking. Ga ik daadwerkelijk op zo’n matje met een stel wildvreemden over het leven zitten praten? Ik zet mijn weerzin overboord en google op de iPad op mindfulness en Arnhem. Als ik bijgelovig was, zou ik denken dat het zo heeft moeten zijn: volgende week begint er een achtweekse cursus. En er is nog plaats.

ISBN 978 90 472 0376 6

© 2013 Laura Wiggers

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustratie © Mirjan Rooze

Foto auteur © Sigrid Olsson/Getty Images

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen